

Revista Catalana de Musicologia, núm. x (2017), p. 67-90
ISSN (ed. impresa): 1578-5297 / ISSN (ed. electrònica): 2013-3960
DOI: 10.2436/20.1003.01.53 / <http://revistes.iec.cat/index.php/RCMus>

MÚSICA I CERIMÒNIA PER A LA FESTIVITAT DE SANT NARCÍS A LA CONSUETA DE LA CATEDRAL DE GIRONA, 1595-1655

M. MAR MIRANDA LÓPEZ

Universitat de Girona

RESUM

La *Consueta* de la catedral de Girona és un manuscrit en el qual es recullen les diferents cerimònies litúrgiques de la seu, així com les indicacions necessàries per a la seva pràctica. D'aquest document existeixen diferents exemplars; el més antic és el que es va redactar al segle XIV (1360), *Consueta ecclesiae Gerundensis*. El que centrarà aquest article, la *Consueta* de 1595-1655, és una important font d'informació que documenta l'activitat musical i cerimonial a la ciutat. Il·lustrarà aquest treball la descripció de la festivitat de Sant Narcís, cosa que situarà, així mateix, la música religiosa en el context cerimonial urbà de l'època.

PARAULES CLAU: *Consueta*, catedral, Girona, música, Sant Narcís, segle XVII.

MUSIC AND CEREMONY FOR THE FEAST OF SAINT NARCISSUS IN THE *CONSUETA* OF GIRONA CATHEDRAL, 1595-1655

ABSTRACT

The *Consueta* (customary rules) of Girona Cathedral is a document that describes in great detail all the liturgical ceremonies of this church. There are different versions of this document; the oldest one is the *Consueta Ecclesiae Gerundensis*, written in the 14th century. This article will focus on the description of the festivity of Saint Narcissus, patron of Girona, as presented in the *Consueta* of 1595-1655, a significant source of information that supplies documentary evidence about the musical and ceremonial activity in the city. The liturgical content of the *Consueta* is presented within the urban ceremonial context of that time.

KEYWORDS: *Consueta*, cathedral, Girona, music, Saint Narcissus, 17th century.

L'objectiu d'aquest treball és documentar l'activitat musical entorn de la festivitat de Sant Narcís, patró de Girona, segons una consuetud de la catedral de Gi-

rona que es va recopilar entre 1595 i 1655. La informació litúrgica i musical que aporta aquesta consuetat, a més d'altres detalls que ofereix el *Manual d'acords* (1592) de la ciutat, permet fer una reconstrucció del cerimonial en aquesta festivitat tan assenyalada a Girona.¹

Existeixen almenys nou documents diferents des del segle XIV fins al XVII amb informació sobre el cerimonial a la catedral de Girona. Aquestes consuetes descriuen detalladament l'activitat que envoltava la litúrgia catedralícia i fins i tot, en alguns casos, incorporaven la música del cant pla que es cantava. La taula 1 presenta els títols abreujats d'aquests documents, la seva data i la indicació de si inclouen música o no; en lletra negreta hi ha la *Consuetat* de 1595-1655, en la qual em centraré a continuació.

TAULA 1
*Consuetes de la catedral de Girona des del segle XIV fins al XVII*²

<i>Títol abreujat</i>	<i>Data</i>	<i>Amb música</i>
1) <i>Consuetat ecclesiae Gerundensis</i>	1360	no
2) <i>Consuetat canonicae sedis Gerundensis</i>	s. XV	no
3) <i>Consuetat de distribucions de la Canonja</i>	s. XV	no
4) <i>Consuetat de Pere Navet</i>	1496	no
5) <i>Consuetat secundum ordinem</i>	1595	sí
6) <i>Consuetat</i>	1595-1655	sí
7) <i>Consuetat</i>	1624	no
8) <i>Consuetat secundum ritum</i>	1655	sí
9) <i>Consuetat</i>	s. XVII	no

1. Aquest treball és part de la meua tesi doctoral, *Música i cerimònia a Girona, 1500-1650*, en curs de realització a la Universitat de Girona sota la direcció del doctor Emili Ros-Fàbregas.

Sobre la música a Girona en aquesta època, vegeu: Julián de CHÍA, *La música en Gerona*, Girona, Impr. y Libr. de Paciano Torres, 1886; Francisc CIVIL I CASTELLVÍ, «El órgano y los organistas de la catedral de Gerona durante los siglos XIV-XVI», *Anuario Musical*, vol. IX (1954), p. 217-250; Francisc CIVIL I CASTELLVÍ, «La música en la Catedral de Gerona durante el siglo XVII», *Anuario Musical*, vol. XV (1960), p. 219-226; Francisc CIVIL I CASTELLVÍ, «Perspectiva musical de Gerona de los años 1000 al 1500», *Revista de Girona*, núm. 25 (2) (1981), p. 543-572; Josep M. GREGORI I CIFRÉ, «Pere Alberch, artífex de la relació musical entre les Seus de Girona i Barcelona en el Renaixement tardà», *Annals de l'Institut d'Estudis Giromins*, vol. XXVIII (1985), p. 281-298; Josep M. MARQUÈS I PLANAGUMÀ, «Organistes i mestres de capella de la diòcesi de Girona», *Anuario Musical*, vol. 54 (1999), p. 89-139; Josep PUJOL COLL, «Músiques barroques per a Sant Narcís», *Revista de Girona*, núm. 226 (5) (2004), p. 71-74; M. Mar MIRANDA, *Música i cerimònia entorn a la festivitat de Sant Narcís, patró de Girona, en el segle XVI: aproximació documental*, treball de fi de màster, Universitat de Girona, 2010; Àngel PUBILL OTÁLORA, *Festa, litúrgia i música a la Girona del barroc: La visió dels jurats. Transcripció i estudi del llibre del Cerimonial dels jurats (o Lligall del Nou Redrès) de 1596 i del manual d'acords de 1593 a 1597*, treball de fi de màster, Universitat de Girona, 2011.

2. Els títols complets d'aquestes consuetes són: 1) *Consuetat ecclesiae Gerundensis* (1360) [ACG, ms. 9]; 2) *Consuetat canonicae sedis Gerundensis* (s. XV) [ACG, ms. 89]; 3) *Consuetat de distri-*

La *Consueta* de 1595-1655 consta de 321 folis; les seves dimensions són 30,5 cm × 21 cm. Està escrita en llatí en cal·ligrafia cursiva de tipus humanista de fàcil lectura. El paper utilitzat és dens i les cobertes són de pell. És fruit de la revisió i esmena que feren de la consuetud de 1595 els canonges de la seu Narcís Frigola i Miquel Gou, el 1655, per encàrrec del capítol catedralici; rep el sobrenom de «consuetud número 1». Pel que fa al contingut, és força similar al de la consuetud número 2, de 1655. La diferència més notable és el nombre d'himnes, que en la *Consueta* de 1595-1655 és de quaranta-set i en la de 1655 és de seixanta-dos. L'altra diferència destacable és que en la consuetud número 1 no consta l'afegit final que hi ha en la consuetud número 2. El seu contingut és el següent (vegeu taula 2):

TAULA 2
Contingut de la Consuetud de 1595-1655

Proprium de tempore	f. 1r-158v
In Dedicacione Ecclesia. Celebratur Dominica secunda mensis octobris. Duplex Maius Primae Classis	f. 159r-161r
[Folis en blanc]	f. 161v-164v
Proprium de Sanctis	f. 165r-296r
[Folis en blanc]	f. 296v-297v
Commune Sanctorum	f. 298r-303v
Processio quae fit in hac Ecclesia pro Benedictione Termini in festo Inventionis Sanctae Crucis, iuxta fundationem factam per admodum Reverendum Iacobum Pla huius almae Sedis canonicum	f. 304r-306r
Rubrica de pulsandis organis	f. 306r-306v
Hebdomadae quae fiunt per dominus Canonicos presbiteros de duodecim ordine intrascripto	f. 307r
Rubrica de Septimanis extraneis in huismodi Ecclesia officiandis	f. 307v-308r
Ritu, modo y manera de recitar los officis divinals en temps de entredit ecclesiastich en la Seu de Gerona	f. 308r-310v
Rubrica, modo y manera de dir lo offici y fer professo quiscum tercer diumenge per raho de la Confraria del Sanctissim Sacrament, dita la «Minerva de Roma»	f. 310v-315v
Himnes	f. 316r-321v

bucions de la Canonja (s. xv) [ACG, ms. 143]; 4) *Consuetud de Pere Navet* (1496) [ACG, ms. 144]; 5) *Consuetud secundum ordinem et morem huius ecclesiae Gerunsensis noviter edita* (1595) [ACG, ms. 146]; 6) *Consuetud* (1595-1655) [ACG, ms. 147]; 7) *Consuetud* (1624) [ACG, ms. 149]; 8) *Consuetud secundum ritum, ordinem et morem huius ecclesiae Gerundensis noviter edita* (1655) [ACG, ms. 148]; 9) *Consuetud* (s. xvii) [ACG, ms. 150]. Aquestes consuetes es troben a l'Arxiu Capitular de Girona (citada a partir d'ara com ACG) i el *Manual d'acords*, a l'Arxiu Municipal de Girona (citada a partir d'ara com AMGi).

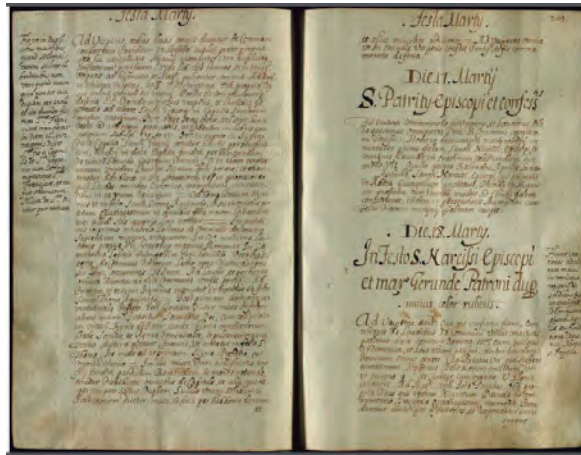

FIGURA 1. Festivitat de Sant Narcís, *Consueta* de 1595-1655, f. 202v-203r.

La festivitat de Sant Narcís a Girona no sempre s'ha celebrat el 29 d'octubre tal com la coneixem avui. El 26 d'octubre de 1593, a instància dels jurats i del Consell General de Girona, es traslladà la festa de Sant Narcís del 29 d'octubre al 18 de març, que també havia estat declarat festiu, ja que, com que se celebrava la fira, dificultava que molts ciutadans poguessin assistir a la processó. D'aquesta manera, es feia coincidir també amb les dates que el martirologi romà havia establert com a data del martiri del sant. És així que la festa de Sant Narcís se celebrà al març, gairebé oblidant la de l'octubre. Aquest canvi del 29 d'octubre al 18 de març durà poc temps, però, ja que la devoció al sant patí una progressiva i notable davallada. És per això que el també bisbe de Girona i successor de Cassador, Arévalo de Zuazo (1598-1611), demanà que la festa fos restituïda a la data primitiva. Així, doncs, s'assolí el canvi el 24 de juny de 1601, i ja a l'octubre següent es commemorà novament la festivitat de Sant Narcís; aquell any es donà la coincidència que se celebrà en les dues dates. L'autorització fou atorgada a condició que també el 18 de març s'honorés sant Narcís, i per a la ciutat i comarques el ritus d'aquell dia fou d'ofici doble (de pontífex i màrtir).³ El 1666, el bisbe Josep Ninot decretà no fer dues festes per a un mateix patró, i va assenyalar com a dia per celebrar la festa de Sant Narcís el 29 d'octubre —establí la data de la seva mort aquest dia per més

3. Segons Francesc Xavier DORCA I PARRA, *Colección de noticias para la historia de los santos mártires de Gerona y de otras relativas a la Santa Iglesia de la misma ciudad: Señaladamente en orden a su catedralidad...*: *Obra póstuma*, Barcelona, 1807(?), p. 218, aquesta fou la carta que el cardenal César Baronio remeté al bisbe Arévalo de Zuazo en resposta a la seva petició: «Que si bien se habia variado con justa causa el dia de la celebracion de la fiesta de San Narciso para conformarse con el Martirologio Romano; no obstante, por haberse de ahí seguido menoscabo en el culto y devocion del Santo, convenia su Santidad en que se celebrase como antiguamente en 29 de octubre: pero sin embargo no dexase de hacerse particular memoria del Santo en el dia que lo celebra el Martirologio».

antiga i més documentada que no pas el 18 de març.⁴ La taula 3 resumeix els canvis de data que experimentà la festa en honor a sant Narcís (vegeu taula 3).

TAULA 3
Canvis de data que experimentà la festa en honor a sant Narcís

<i>Any</i>	<i>Dia de celebració</i>
Fins a 1592	29 d'octubre
De 1593 a 1600	18 de març
1601	29 d'octubre i 18 de març ⁵
1666	29 d'octubre
1684	29 d'octubre i 18 de març ⁶
De 1838 fins avui	29 d'octubre ⁷

Diu el *Manual d'acords* de 1592 que la processó que es feia el dia de Sant Narcís havia d'estar encapçalada, com era de costum, pels jurats.⁸ Hi assistien tots els ordes i les confraries amb les seves lluminàries i banderes. Anaven acompanyats de dues cobles de ministrils, un gegant i una gegantessa.⁹ Els pabordes de les confraries de la ciutat de Girona estaven convocats a la una «pasat mig dia» a la

4. Segons Onofre RELLES, *Historia apologetica de la vida, y martirio de S. Narciso hijo, obispo, y patrón de la ciudad de Gerona*, Barcelona, Matevat, Martin Gelabert, 1679, p. 138, «Estas autoridades, que asi se han alegado fueron la razon total, para que el Señor Don Francisco Ninot meritissimo obispo de Girona el año 1666 que admitió el Bulero de Urbano octavo acerca de no hazerle dos fiestas de un mesmo patron, que por justos respetos no se avia admitido hasta entonces, señalase por dia en que se havia admitido hasta entonces, señalase por dia en que se havia de celebrar la fiesta de San Narcisso, como de patron a 29 de octubre, como mas antigua, y mas averiguado, que en aquel dia murio el santo: y asi vistas las autoridades, que alega cada una de estas dos opiniones para señalar el dia del martirio de san Narcisso, me han parecido mas provables estas vitimas, por ser de partes tan interesadas, como son Girona, y Augusta, que sin duda trabajaron mas que los otros, en averiguar la verdad: y assi arrimè mi sentir a este, aunque tan poco seguido de los Historiadores por falta de noticias».

5. La festa del sant es tornà a celebrar el 29 d'octubre, amb la condició que el 18 de març es continués honorant el sant. El 1666 es decretà no fer les festes del 18 de març.

6. El vot fou renovat el dia 24 de maig de 1684, durant el setge que patí la ciutat per l'exèrcit francès, capitanejat per Bellesfonds.

7. Es deixà de celebrar la processó del «Vot de Sant Narcís», de manera que només el 29 d'octubre se celebrarà la festa en honor a sant Narcís.

8. AMGí, *Manual d'acords*, 1592, f. 85r.

9. Segons Joaquim PLA I CARGOL, *Gerona popular*, Girona, Dalmau Carles Pla, 1944, coll. «Biblioteca Gerundense de Estudios e Investigaciones», p. 79, l'assistència dels gegants venia de molt antic, ja que el 1513 es parla ja d'un pagament al gegant i al drac, i en altres documents de 1557 es menciona una quantitat pagada per fer ballar la geganta. Segons Pla i Cargol, sembla que la incorporació de la geganta a aquests actes fou posterior. També assistia a les processons del Corpus (per la qual cosa es podria pensar que també a la de Sant Narcís) l'àliga. L'àliga només la tenien algunes ciutats de «dilatada i brillant història». Girona l'adquirí per a la processó de 1513. Era una representació d'una àliga impe-

casa de la ciutat, amb les seves banderes i lluminàries per acompanyar la processó com era «de pàtria i de costum», sota pena de deu sous al que no complís amb el que s'havia establert. De la mateixa manera, els jurats exhortaven a tothom, tant homes com dones que quan sentissin tocar les campanes, anessin a la processó i entonessin les oracions pertinents. També estaven obligats a complir amb aquestes instruccions els nens de set anys en endavant. Aquell dia estava prohibit obrir els negocis, no es podia comprar ni vendre, ni estava autoritzat, tampoc, fer cap tipus de feina:

Se mana a totom generalment de qualsevol stament grau o condicio sie que entot lo dit dia de la dita festa del dit benaventurat martir y patro nostre Sant Narcis no gosen en ninguna manera obrir poch ni molt les portes ni obradors abans e tot lo dia tancats y tencades y cessan de fer feyna comprar ni vendre gosen tenir fira dit dia en dita ciutat.¹⁰

Tothom s'havia d'ocupar d'escombrar convenientment els carrers i les places per on havia de passar la processó, i es penalitzava amb deu sous tot aquell que no ho complís. Segons la *Consueta* de 1595-1655, el dia 18 de març, abans de sortir en processó per la ciutat s'oficiava una missa major en honor al sant cantada per dos cors. El xantre o l'alfuller entonava himnes que rebien resposta de l'orgue. Aquell dia es feia una processó solemne per la ciutat en honor a Déu i a sant Narcís, patró de la ciutat i de la diòcesi. Hi acudien els jurats, els pròcers, els religiosos dels monestirs i els diferents gremis dels oficis amb els seus estendards, a més de tot el poble. La processó sortia de la seu i anava a l'església de Sant Feliu abans de recórrer la ciutat:

Se fara la dita solemne professo la qual partira apres vespres de la dita seu ab la imatge del dit benaventura sant narcis y de qui devallera a la sglesia de sant feliu y apres anira dret cami per tots los llochs carrers y places y fara tota la serca que acostuma de fer la processio lo dia de corpus.¹¹

El clero cantava himnes que anava alternant amb oracions fins a la imatge del sant, que estava fora de l'església. Quan el clero començava a entrar per la porta de l'església i la imatge estava a prop de la porta davant la resta d'oficiants, s'entonava una antífona que es repetia si era menester fins que la imatge i el senyor bisbe arribessin a l'altar major d'aquesta església. Allà es deien uns versos, es resaven unes oracions i es responia amb la música d'orgue i tota la capella de cantors, que havia d'estar preparada davant l'altar de Sant Narcís. Immediatament s'entonava, en commemoració del sant, una altra antífona i després s'entonaven uns versos,

---

rial de grans dimensions feta en planxa daurada i transportada per tres o quatre portadors vestits amb robes grogues i barrets de pell.

10. AMGi, *Manual d'acords*, 1592, f. 85r.

11. AMGi, *Manual d'acords*, 1592, f. 85r.

que tenien resposta per part de la capella de cantors. Es continuaven cantant una sèrie d'himnes que, primer, entonaven els xantres i que eren contestats per la resta de la capella o per l'orgue. També hi havia joglars, «musicis vulgariter dictis» que esperaven al cap de l'escala mentre arribava una imatge de la Verge Maria. Llavors els xantres entonaven una antífona dedicada a la Verge que es repetia, si era menester, fins que el bisbe arribés a l'altar major. La processó parava a la plaça de Sant Feliu, passant per la plaça de les Cols i per la plaça del Vi, on es cantava un motet en honor a sant Narcís.¹² El recorregut que feia la processó de Sant Narcís el 18 de març era el següent:

FIGURA 2. Recorregut de la processó de Sant Narcís. Plànol dels burgs de Sant Pere de Galligants, Sant Feliu, la Força Vella i de l'Areny i Vilanova de Girona. Font: Josep CANAL (et al.), *La ciutat de Girona l'any 1535* (Girona, Ajuntament de Girona, 1995). S'indica el recorregut des de la seu fins a l'església de Sant Feliu.

12. Vegeu l'apèndix, *Consuetas*, f. 204r-204v.

En cas que la festa coincidís en segon, tercer o quart diumenge, es feia com si fos un diumenge ordinari amb les convenients vespres i la novena lectura de l'homília i l'evangeli del diumenge. Acabada la missa es feia la processó. Si coincidia en diumenge de Passió, es traslladava al següent dia que es pogués, tot i que no es traslladava la processó, que es feia el mateix diumenge. Si queia en diumenge de Rams, es feia després del primer diumenge de Resurrecció. Els himnes fins a l'església de Sant Feliu es cantaven amb música pròpia del temps de Pasqua.¹³ En la *Consueta* trobem les diferents melodies litúrgiques de cant pla que sonaven en cada una de les festivitats: himnes, antífones i salms —vegeu en la figura 3, per exemple, uns himnes de la *Consueta* de 1595-1655 amb notació musical.

FIGURA 3. Exemples de cant pla (himnes) de la *Consueta* de 1595-1655, f. 317v-318r.

El dia de Sant Narcís, segons els diferents epígrafs de la *Consueta* de 1595-1655, la litúrgia era la següent (vegeu taules 4 i 5):

13. Vegeu l'apèndix, *Consueta*, f. 205r-205v.

TAULA 4

*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 18 de març,
segons la Consueta de 1595-1655*

Vespres

Antífona «Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus»
 Salm «Dixit dominus, cum reliquis de dominica»
 Salm «Laudate dominum omnes gentes»
 Capítol «Beatus vir, qui suffert»
 Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»¹⁴
 Vers «Gloria et honore»
 «Magnificat»
 Antífona «Iste sanctus»
 «Benedicamus»¹⁵

Completos

Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»¹⁶
 «Nunc dimittis»¹⁷

Matines

Himne núm. 10 «Christe redemptor omnium»¹⁸

Primer nocturn

«Responsoria»¹⁹

Segon nocturn

«Responsoria»

Tercer nocturn

«Responsoria»
 Salm «Nisi granum frumenti cadens in terram»
 «Te Deum»²⁰

Laudes i hores

Antífona «Qui me confessus fuerit, cum reliquis»
 Salm «Dominus regnavit, cum reliquis»

14. Tot i que a la *Consueta* apareix que l'himne núm. 9 té com a lletra «Christe redemptor omnium», s'especifica que havia de ser entonat amb la lletra de l'himne núm. 57, «Deus tuorum militum». Aquest himne no consta en aquesta *Consueta*, ja que aquesta només recull fins a l'himne núm. 47. El trobarem a la *Consueta secundum ritum, ordinem et morem huius ecclesiae Gerunsensis noviter edita* de 1655.

15. Dit pels alfullers i respost per l'orgue.

16. Amb acompanyament d'orgue.

17. Amb acompanyament d'orgue.

18. Amb acompanyament d'orgue.

19. S'entonaven tal com estaven en el breviari i en l'oficiari.

20. Amb acompanyament d'orgue.

TAULA 4 (Continuació)
*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 18 de març,
 segons la Consueta de 1595-1655*

Capítol «Beatus vir qui suffert»
 Himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum»²¹
 «Benedictus»
 Antífona «Venerabilis pontifex Narcissus»
 «Benedictus»²²
 «Benedicamus triumphatur»²³

Prima i terça

Himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum»²⁴
 Responsor breu²⁵

Sexta i nona

Himne núm. 34 «Aurora lucis rutilat»

Missa major²⁶

Entrada «Statuit ei dominus», *kyrie*, glòria, credo, sanctus i agnus²⁷
 «Reliqua de Angelis»
 «Credo maior»
 «Tractus»²⁸
 «Ite missa est»
 «Angelis reliqua omnia»²⁹

Vespres

Salm «Credidi propter quod locutus sum»
 Vers «Justus ut palma florebit»
 «Magnificat»
 Antífona «Qui vult venire post me»
 Antífona «Similabo eum viro sapienti»
 Vers «Amavit»

Completes

Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»³⁰

21. S'havia d'entonar amb lletra de l'himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum», en comptes de la lletra de l'himne núm. 53 «Nunc sancte nobis spiritus».

22. Amb acompanyament d'orgue.

23. Dit pels alfullers i respost per l'orgue en «sono maiore».

24. Entonat pels xantres davant el faristol, amb bordons de Pau.

25. Del «Libro responsorium brevium», dit «in sono maiore» pels xantres, davant el faristol.

26. Hi havia vuit oficiants amb capes i bordons.

27. Cantat a dos cors.

28. Dit per quatre canonges.

29. S'entonava tal com estava en el missal.

30. Amb acompanyament d'orgue.

TAULA 4 (Continuació)
*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 18 de març,
 segons la Consueta de 1595-1655*

«Nunc dimittis»
 Himne núm. 57 «Deus tuorum militum» i himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum»³¹
 Antífona «Iste Sanctus»
 Vers «Gloria et honore»
 Antífona «Venerabilis pontifex Narcissus»
 Vers «Justus ut palma florebit»³²
 «Sicut cedrus exaltata sum»
 «Te Deum laudamus»
 «Te dominum confitemur»
 «Te Deum»
 Antífona «Ave Regina celorum»³³
 Vers «Dignare me laudare te virgo sacrata»
 Vers «Gloria et honore»
 «Benedicamus domino plane Deo gratias»³⁴
 «Motectum»³⁵

Missa de Sant Narcís

Vespres

Antífona «Sancti tui domine florebut, cum reliquis»
 Capítol «Stabunt iusti»
 Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»³⁶
 Vers «Sancti et iusti in domino gaudente»
 «Alleluia»
 «Magnificat»
 Antífona «Lux perpetua lucebit»
 «Benedicamus»

Completos

Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»³⁷
 «Nunc dimittis»³⁸

31. Novament, amb lletra de l'himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum», en comptes de lletra de l'himne núm. 53 «Nunc sancte nobis spiritus». Es cantaven amb orgue alternant vers fins que la imatge de sant Narcís estava fora de la seu.

32. Respost per tota la capella de cantors.

33. Amb acompanyament d'orgue.

34. Entonat pels cantors.

35. En honor de sant Narcís. Es cantava a la plaça del Vi.

36. S'havia d'entonar amb la melodia de l'himne núm. 31 «Ad cenam agni providi» de la *Consueta*.

37. S'havia d'entonar amb la melodia de l'himne núm. 31 «Ad cenam agni providi» de la *Consueta*. Amb acompanyament d'orgue.

38. Amb acompanyament d'orgue.

TAULA 4 (Continuació)
*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 18 de març,
 segons la Consueta de 1595-1655*

Matines

Antífona d'invitatori «Exultent in domino sancti, alleluia»³⁹
 Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»⁴⁰
 «Antiphona, psalmi, versus et responsoria secundi»

Primer nocturn

«Tria responsoria»
 «Alleluia»

Laudes i hores

Antífona «Sancti tui domine floreant cum reliquis»
 Salm «Dominus regnavit cum reliquis»
 Capítol «Stabant iusti»
 Himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum, cum reliquis»⁴¹
 Vers «Pretiosa in conspectu domini»
 «Alleluia»
 «Benedictus»
 Antífona «Venerabilis pontifex Narcissus»
 «Alleluia»
 «Benedicamus»⁴²

Terça

Himne⁴³
 Salm «Legem pone»⁴⁴
 «Responsorium breve»⁴⁵

Sexta i nona

Himne núm. 34 «Aurora lucis rutilat»

Missa⁴⁶

Entrada «Protexisti me Deus»
 Alleluia
Kyrie, glòria, credo, sanctus, agnus i «Ite missa est»

39. S'entonava tal com estava en l'oficiari i en el «Libro invitatorium».

40. S'havia d'entonar amb la melodia de l'himne núm. 32 «Rex sempiternae domine» de la *Consueta*.

41. Amb lletra de l'himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum», en comptes de la lletra de l'himne núm. 53 «Nunc sancte nobis spiritus». Es cantava en el «so» de les vespres.

42. Amb acompanyament d'orgue.

43. No especifica quin. Era entonat pels xantres al faristol amb bordons de Pau.

44. Era entonat pels xantres al faristol amb bordons de Pau.

45. Entonat al faristol «in sono maiori» pels xantres.

46. Hi havia vuit bordons.

TAULA 4 (Continuació)
*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 18 de març,
 segons la Consueta de 1595-1655*

PrimaAlleluia⁴⁷Salm «Nisi granum frumenti»⁴⁸**Vespres**

Antífona «Sancti tui domine florebunt cum reliquis»

Salm «Dixit dominus cum reliquis»

Salm «Credidi propter quod locutus sum»

Capítol «Beatus vir, qui suffert tentationem»

Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»⁴⁹

Vers «Pretiosa in conspectu domini»

«Alleluia»

«Magnificat»

Antífona «Sancti et iusti»

«Benedicamus»⁵⁰**Completos**Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»⁵¹«Nunc dimittis»⁵²Himne⁵³«Antiphona et versiculi»⁵⁴

Antífona «Sancti Narcissi»

«Alleluia»

TAULA 5
*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 29 d'octubre,
 segons la Consueta de 1595-1655*

Vespres

Antífona «Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus»

Salm «Dixit dominus, cum reliquis»

Salm «Laudate dominum omnes gentes»

Capítol «Beatus vir, qui suffert tentationem»

47. Amb acompanyament d'orgue.

48. Dit per quatre canonges de qualsevol cor.

49. Tot i que a la *Consueta* apareix que l'himne núm. 9 té com a lletra «Christe redemptor omnium», s'especifica que l'himne havia de ser entonat amb la lletra de l'himne núm. 57 «Deus tuorum militum».

50. Amb acompanyament d'orgue.

51. S'havia d'entonar en el to de les vespres. Amb acompanyament d'orgue.

52. Amb acompanyament d'orgue.

53. Entonats en so pasqual.

54. De temps pasqual.

TAULA 5 (Continuació)
*Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 29 d'octubre,
 segons la Consueta de 1595-1655*

Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»⁵⁵
 Vers «Gloria et honore»
 «Magnificat»
 Antífona «Iste Sanctus»
 Antífona «Estote fortes in bello»
 Vers «Anunciauerunt»
 «Benedicamus triumphatur»⁵⁶

Completos

Himne núm. 9 «Christe redemptor omnium»⁵⁷
 «Nunc dimittis»⁵⁸

Matines

Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»⁵⁹

Primer nocturn

«Responsoria»⁶⁰

Tercer nocturn

Salm «Nisi granum frumenti cadens in terram»
 «Te Deum»⁶¹

Laudes i hores

Antífona «Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus»
 Salm «Dominus regnavit cum reliquis»
 Capítol «Beatus vir, qui suffert tentationem»
 Himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum»⁶²
 Vers «Justus ut palma florebit»
 «Benedictus»
 Antífona «Venerabilis pontifex Narcissus»
 «Benedicamus triumphatur»⁶³

55. Amb lletra de l'himne núm. 57 «Deus tuorum militum», en comptes de la lletra de l'himne núm. 9 «Christe redemptor omnium».

56. Entonat pels oficiants.

57. Amb acompanyament d'orgue.

58. Amb acompanyament d'orgue.

59. S'havia d'entonar amb la melodia de l'himne núm. 10 «Christe redemptor omnium» de la *Consueta*.

60. Del «quaternione» de Sant Narcís i de l'oficiari.

61. Amb acompanyament d'orgue.

62. S'havia d'entonar amb la melodia de l'himne núm. 53 amb acompanyament d'orgue.

63. Entonat pels oficiants.

TAULA 5 (Continuació)
Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 29 d'octubre,
segons la Consueta de 1595-1655

Prima

Himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum»⁶⁴
 Salm «Deus un nomine tuo salvum me fac»⁶⁵
 Antífona «Qui me confessus fuerit»⁶⁶

Missa⁶⁷

Entrada «Staut ei dominus cum reliquis»⁶⁸
 «Kyrie Pater cuncta»
 Evangeli «Vero secundum Marcum»
 «Gloria»⁶⁹
 «Credo dominicalis»
 «Sanctus et Agnus dominicalis»
 «Ite missa est, de pater cuncta»
 Himne⁷⁰
 Salm «Legem pone»
 Himne núm. 58 «Martyr Dei qui unicum»
 «Responsorium breve»⁷¹
 «Benedicamus»⁷²
 «Responsorium breve»⁷³
 Antífona «Iste sanctus»
 Antífona «Venerabilis Pontifex Narcissus»

Missa

Vers «Gloria et honore»
 «Benedicamus domino»

Missa⁷⁴

Kyrie, glòria, sanctus, agnus i «Ite missa est de angelis»
 Entrada «Staut ei dominus cum reliquis»⁷⁵

64. S'havia d'entonar amb lletra de l'himne núm. 1 «Conditor alme siderum», en comptes de la lletra de l'himne núm. 53 «Nunc sancte nobis spiritus».

65. Entonat pels xantres al faristol.

66. Entonat pels oficiants amb capes i bordons.

67. Dita per dos oficiants i dos xantres amb capes i bordons.

68. S'entonava tal com estava en el missal.

69. Cantat pel xantre.

70. No especifica quin. Era entonat per dos xantres al faristol, amb bordons de Pau.

71. Dit pels oficiants al faristol «in sono maiori».

72. Dit per nens vestits d'acòlits.

73. Entonat pels oficiants al faristol, amb bordons de Pau.

74. Celebrada a l'altar de Sant Narcís per dos xantres i dos oficiants.

75. No es deien el *kyrie*, glòria, sanctus, agnus i «Ite Missa est de Angelis».

TAULA 5 (Continuació)
Litúrgia amb música de la festivitat de Sant Narcís el 29 d'octubre,
segons la Consueta de 1595-1655

«Credo maior»
 Responsori «Santa e immaculata virginitas cum suo»⁷⁶
 Vers⁷⁷

Nona

Himne núm. 34 «Aurora lucis rutilat»⁷⁸

Segones vespres

Antífona «Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus»
 Salm «Dixit dominus, cum reliquis»
 Salm «Credidi propter quod locutus sum»
 Capítol «Beatus vir qui suffert»
 Himne núm. 57 «Deus tuorum militum»
 Vers «Justus ut palma florebit»
 «Magnificat»
 Antífona «Qui vult venire post me»
 «Benedicamus triumphatur»⁷⁹

Completes

Himne núm. 9 «Christe redemptor omnium»⁸⁰
 «Nunc dimittis»⁸¹

La *Consueta* de 1595-1655 és una font especialment important des del punt de vista musical, perquè en la documentació civil gironina no tenim cap testimoni de la música que sonava en la festivitat de Sant Narcís. En el *Manual d'acords* i el *Cerimonial dels jurats* es mencionen agrupacions musicals, instruments, instrumentistes i noms concrets, però cap música específica. Aquesta *Consueta* ens indica els himnes, els salms i les músiques que sonaven; fins i tot, al final, hi ha un recull d'himnes en notació musical. La meua tesi doctoral, en procés de redacció, inclourà una reconstrucció completa del cerimonial de la festivitat de Sant Narcís a partir de la transcripció d'aquestes peces musicals a notació moderna, en el context de les descripcions de les cerimònies descrites tant en la *Consueta* com en la documentació civil gironina.

76. Entonat pels xantres.

77. «In sono maior». No especifica quin.

78. També es cantava a la sexta.

79. Cantat pels alfullers i repost per l'orgue.

80. Amb acompanyament d'orgue.

81. Amb acompanyament d'orgue.

BIBLIOGRAFIA

- CANAL, Josep; CANAL, Eduard; NOLLA, Josep M.; SAGRERA, Jordi. *La ciutat de Girona l'any 1535*. Girona: Ajuntament de Girona, 1995.
- CIVIL I CASTELLVÍ, Francesc. «El órgano y los organistas de la catedral de Gerona durante los siglos XIV-XVI». *Anuario Musical*, vol. IX (1954), p. 217-250.
- «La música en la Catedral de Gerona durante el siglo XVII». *Anuario Musical*, vol. XV (1960), p. 219-226.
- «Perspectiva musical de Gerona de los años 1000 al 1500». *Revista de Girona*, núm. 25 (2) (1981), p. 543-572.
- CHÍA, Julián de. *La música en Gerona*. Girona: Impr. y Libr. de Paciano Torres, 1886.
- DORCA I PARRA, Francesc Xavier. *Colección de noticias para la historia de los santos mártires de Gerona y de otras relativas a la Santa Iglesia de la misma ciudad: Señaladamente en orden a su catedralidad...: Obra póstuma*. Barcelona, 1807(?).
- GREGORI I CIFRÉ, Josep M. «Pere Alberch, artífex de la relació musical entre les Seus de Girona i Barcelona en el Renaixement tardà». *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, vol. XXVIII (1985), p. 281-298.
- MARQUÈS I PLANAGUMÀ, Josep M. «Organistes i mestres de capella de la diòcesi de Girona». *Anuario Musical*, vol. 54 (1999), p. 89-139.
- MIRANDA, M. Mar. *Música i cerimònia entorn a la festivitat de Sant Narcís, patró de Girona, en el segle XVI: aproximació documental*. Treball de fi de màster. Universitat de Girona. Departament d'Història de l'Art, 2010. [Màster en Iniciació a la Recerca de les Humanitats: Història, Art, Filosofia, Llengua i Literatura; inèdit]
- «Música i cerimònia a Girona, 1500-1650». Universitat de Girona, 2016. [En procés de redacció]
- PLA I CARGOL, Joaquim. *Gerona popular*. Girona: Dalmau Carles Pla, 1944. (Biblioteca Gerundense de Estudios e Investigaciones)
- PUBILL OTÁLORA, Àngel. *Festa, litúrgia i música a la Girona del barroc: la visió dels jurats: Transcripció i estudi del llibre del Cerimonial dels jurats (o Lligall del Nou Redrès) de 1596, i del manual d'acords de 1593 a 1597*. Treball de fi de màster. Universitat de Girona, 2011.
- PUJOL COLL, Josep. «Músiques barroques per a Sant Narcís». *Revista de Girona*, núm. 226 (5) (2004), p. 71-74.
- RELLES, Onofre. *Historia apologética de la vida, y martirio de S. Narciso hijo, obispo, y patrón de la ciudad de Gerona*. Barcelona: Matevat, Martin Gelabert, 1679.

DOCUMENTS

- Consueta*, 1595-1655, ACG, ms. 147.
- Consueta secundum ritum, ordinem et morem huius ecclesiae Gerundensis noviter edita*, 1655, ACG, ms. 148.
- Manual d'acords*, 1592, AMGi.

APÈNDIX 1: TRANSCRIPCIÓ DE LES SECCIONS DE LA *CONSUETA* DE 1595-1655 RELLEVANTS PER A LA FESTA DE SANT NARCÍS (ACG, MS. 147, F. 203R-205V I 281R-282V)

F. 203r

Die 18 Marty

In festo Sancti Narcissi episcopi et martyris Gerunde Patroni. Duplex maius color rubeus

Ad vespervas antiphona Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus de communi unius martyris. Psalmus Dixit dominus, et cetera, cum reliquis de dominica, et loco ultimi, psalmi, dicitur Laudate dominum omnes gentes. Capitulo Beatus vir qui suffert tentationem. Hymnus Deus tuorum militum ut in numero 9, et canitur cum organo. Versus Gloria et honore. Ad Magnificat. Antiphona Iste Sanctus. Oratio propria Deus qui beatum Narcissum. Deinde fit commemoratio, seu feria quadragesime occurrenti. Benedicamus dicitur per alfullerios, et respondetur cum organo.

*Fiunt stationes ad altare maius in utrisque vespervis et laudibus & qualibet distribuitur plumbum aquilae ex fundatione Canonici Narcissi Frigola.*⁸²

F. 203v

organo. Ad completorium hymnus in sono ut in vespervis et canitur cum organo, et similiter Nunc dimittis. Ad Matutinum omnia dicuntur de communi unius martyris, ut de festo duplici, preter propria, que hic assignantur. Hymnus ut in numero 10 canitur cum organo. In primo nocturno lectiones proprias. De libro Josue Misit igitur Josue. Responsoria huius primi nocturni sunt propria, ut in breviario et officario habentur. In 2º nocturno lectiones proprias. Videlicet Santissimus pater, et episcopus noster Narcissus. Responsoria huius secundi, et terti nocturni dicuntur ex 2º et 3º nocturno de communi. In 3º nocturno lectiones proprias. Videlicet Evangelium Nisi granum frumenti cadens in terram, cum homilia, Sancti Joannis Chrisostomi, quid signat granum frumenti. Nona lectio dicitur de homilia ferie, seu dominice currentis. Te Deum et canitur cum organo. Ad laudes et per horas antiphona Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus de communi unius martyris. Psalmum Dominus regnavit, cum reliquis. Capitulum Beatus vir qui suffert. Hymnus Martyr Dei qui unitum ut in numero 53, et canitur cum organo. Ad Benedictus. Antiphona propria Venerabilis pontifex Narcissus.

82. Nota al marge.

Benedictus, canitur cum organo. Oratio ut supra in vesperis. Deinde fit commemoratio de feria. Benedicamus triumphatur per alfullerios, et respondetur cum organo. Ad primam, et tertiam hymnus ut in laudibus. Tertia intonatur per precentores ante letrilium cum bordonis de Pau. Responsoria brevia dicuntur de communi, sed ad tertiam. Responsorium breve, dicitur in sono maiori ante letrilium per alfullerios, siue officiatores ut habetur in Libro Responsorium brevium. Post tertiam si celebratur in feria, quadragessime, dicitur missa de feria occurrenti, per illos ad quos spectat, cum orationibus assuetis, absque commemoratione festi. Quia missa de festo dicitur per nonam, et in ea fit sermo. Ad sextam et nonam hymnus ut in numero 34. Ad Missam maiorem sunt octo officiatores cum capis et bordonis. Introitus Statuit ei dominus. Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, et Agnus cantatur in hac missa per cantores ad duos choros sin autem dicuntur a choro Kyrie, et reliqua de Angelis. Credo maior. Tractus dicitur more solito a quatuor canonicis. Ite missa est, de Angelis reliqua omnia ut in missali.

F. 204r

missali. Ad vesperas, que dicuntur immediate post missam. Omnia ut in primis vesperis, preter quintum psalmum, quod est Credidi propter quod locutus sum Versus Justus ut palma florebit. Ad Magnificat. Antiphona Qui vult venire post me. Oratio ut supra. Deinde fit commemoratio de sancto Joseph. Antiphona Similabo eum. Versus Amauit. Oratio Sanctissime genitricis tue sponsi. Postea de feria. Ad completorium ut in primo completorio. Hodie post completorium hora competenti fit solempnis processio per ciuitatem in honorem Dei et Sancti Narcissi patroni huius ciuitatis et diocesis et propterea conueniunt ad hanc ecclesiam. Jurati, et proceres ciuitatis, nec non religiosi monasteriorum, et confraternitates officiorum cum vexillis, ac denique totus populus, et in hac processione defertur sub baldachino imago eiusdem Sancti Narcissi, et sunt in ea decem officiatores cum decem bordonis, hoc est quatuor canonici, et sex beneficiati, ad hoc invitati per dominum vicarium, et Reuerendissimus Dominus episcopus (si voluerit incedere pontificaliter), sin autem aliquis ex dignitatibus siue ex canonicis antiquis, cum ministris canonicis fundatione Baudili Vergonyos officiat cantantur in hac processione usque ad januas ecclesie Sancti Felicis himni ab officiatoribus, et toto clero. Videlicet Deus tuorum militum, et Martyr Dei qui unicum ut in numero 53, et cantatur cum organo usque imago Sancti Narcissi fuerit extra sedem alternatis versibus. Cum autem clerus sedis inceperit ecclesiam Sancti Felicis ingredi, et imago Sancti Narcissi fuerit prope januas dicte ecclesie, per precentores ante januas eiusdem, una cum coeteris officiatoribus triumphando intonatur Antiphona Iste sanctus, que cantatur, et si opus fuerit repetitur, usque quo imago Sancti Narcissi, et Dominus episcopus, seu ille qui facit officium peruenerint ante altare maius dicte ecclesie, et ibi dicitur versus Gloria et honore. Oratio. Presta que sumus omnipotens Deus ut intercedere beato Felice cum conclusione breui, per Christum dominum nostrum. Amen respondetur ad cantum organi, et a tota

cantorum capella, que debet esse iam ibi parata, coram altari Sancti Narcissi et immediate per eosdemmet precentores, et officiatores triumphado, pro commemoratione Sancti Narcissi, intonatur. Antiphona Venerabilis pontifex Narcissus; et ante eius altare dicitur. Versus Justus ut palma florebit.

F. 204v

respondetur a cantorum capella, sicut cedrus et cetera. Oratio Deus qui Beatum Narcissum, propria, cum conclusione etiam brevi. Amen. Dicitur a cantoribus et postea prefati precentores, et officiatores triumphando intonant, Te Deum laudamus chorus, seu organa. Te Dominum confitemur, et per magistrum capelle, et cantores dicitur Te eternum patrem, et sic alternatis versibus cantatur Te Deum, a choro, cantoribus, et musicis vulgariter dictis, jutglars per processionem donec ipsa peruenerit ad caput scale sedis, ubi ante imaginem virginis Marie prope macellum, intonatur per precentores, et officiatores. Antiphona Ave regina coelorum, triumphando, que a choro et intra ecclesiam cum organo cantatur, et si opus fuerit repetitur quo usque dominus episcopus, seu qui facit officium peruenerit ad altare maius, ubi per eundem dicitur. Versus Dignare me laudare te virgo sacrata et Versus Gloria, et honore, cum orationibus concede et Deus qui Beatum Narcissum, cum conclusione brevi. Amen, dicitur a cantoribus. Postea per celebrantem dicitur Benedicamus domino plane Deo gratias a cantoribus, et unus quisque vadit ad propria. Sciendum est quod magister capelle una cum suis cantoribus, tenetur in hac processione primo in platea Sancti Felicis, 2° In platea caulium. 3° in platea vini, cantare unum motectum, in honorem Sancti Narcissi, et ad dictum effectum fit pausa in processione. Si festum hoc venerit in dominica secunda, tertia aut quarta quadragesime, fit de festo cum commemoratione de dominica in utrisque vesperis, et laudibus, et nona lectione de homilia in evangelium dominice. Et quia tali casu concurrat etiam solempnitas, et processio, que fit in hac ecclesia singulis tertijs dominicis cuius cunque mensis natione confraternitatis sanctissimi sacramenti, officium fiet totum de Sancto Narcisso, et missa conventualis erit de eo, nec dicitur alia missa tali die ad altare maius sed antequam incipiatur tertia, exponetur ad altare maius sanctissimum eucharistie sacramentum, et immediate dicitur tertia, sexta et nona, et statim missa de Sancto Narcisso solempniter procet supra in qua fiet commemoratio de dominica et de sanctissimo sacramento, et in fine legitur evangelium de dominica. Finita missa fit processio per ambitum ecclesie cum sanctissimo sacramento

F. 205r

Si vero hoc festum venerit in dominica passionis, transfertur in sequentem diem non impeditam, non tamen transfertur processio, sed fit in ipsa dominica passionis post completorium. Si venerit autem in dominica palmarum, seu infra

maiolem hebdomadam, tunc transfertur festum, et processio post dominicam in albis, et tunc officium de Sancto Narcisso (praeterea que sunt propria) accipietur ex communi martyrum tempore paschali hoc modo. Ad vespervas antiphona Sancti tui domine florebut, cum reliquis. Capitulo Stabunt iusti. Hymnus Deus tuorum militum ut in numero 31 canitur cum organo. Versus Sancti et iusti in domino gaudete. Alleluia. Ad Magnificat. Antiphona Lux perpetua lucebit. Oratio propria. Benedicamus dicitur solempniter ut supra. Ad completorium hymnus canitur cum organo in sono ut supra in vespervis paschalibus, et Nunc dimittis etiam canitur cum organo. Ad Matutinum invitatorium, Exultent in domino Sancti Alleluia ut habetur in officario, et in Libro Invitatoriarum. Hymnus Deus tuorum ut in numero 32, et canitur cum organo. Antiphonae, psalmi, et versiculi, et responsoria secundi, et tertiy nocturni de dicto communi unius martyris tempore paschali. Lectiones omnium nocturnorum, et tria responsoria primi nocturni, propria ut supra notatur, sed in fine responsoriorum additur Alleluia. Ad laudes et per horas. Antiphona Sancti tui domine florebut cum reliquis. Psalmus Dominus regnauit, cum reliquis. Capitulo Stabunt iusti Hymnus Martyr Dei qui unicum, in sono ut in vespervis, et in eodem sono canitur ad primam et tertiam in laudibus canitur cum organo. Versus Pretiosa in conspectu domini. Alleluia ad Benedictus. Antiphona propria Venerabilis pontifex Narcissus, in fine additur Alleluia. Oratio propria. Benedicamus solempniter cum organo. Ad tertiam hymnus intonatur per precentores in letrilio cum bordonis de Pau, et similiter Legem pone. Responsorium breve, dicitur in sono maiori per alfullerios in letrilio. Ad sextam et nonam hymnus intonatur ut in numero 34. Ad Missam sunt octo bordonery ut supra. Introitus Protexisti me Deus. Alleluia, offertorium et communio, de unius martyris tempore paschali, Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus et Agnus, et ite Missa est, ut supra notatur. Primum Alleluia canitur cum organo.

F. 205v

organo. Cum dicitur a quatuor canonicis de quolibet choro. Evangelium proprium Nisi granum frumenti. Prefatio de tempore, reliquia ut supra. Ad vespervas, antiphona Sancti tui domine florebut cum reliquis. Psalmi Dixit dominus, cum reliquis de dominica, et loco ultimi psalmi Credidi. Capitulo et hymnus ut in primis vespervis. Versus Pretiosa in conspectu domini. Alleluia. Ad Magnificat. Antiphona Sancti et iusti. Oratio ut supra. Benedicamus solempniter cum organo. Ad completorium ut in primo completorio. Processio fit ut supra, sed himni usque ad ecclesiam Sancti Felicis, intonantur in sono paschali. Antiphona et versiculi dicuntur de tempore paschali, dempta antiphona propria Sancti Narcissi, que dicitur ut supra, addito Alleluia.

F. 281r

Die 29 octobris**In festo Sancti Narcissi episcopi et martyris. Duplex maius. Color rubeus**

Ad vespas. Antiphona Qui me confessus fuerit, cum reliquis de communi unius martyris in laudibus. Psalmus Dixit dominus, cum reliquis, loco ultimi dicitur Laudate dominum omnes gentes. Capitulo Beatus vir, qui suffert tentationem. Hymnus Deus tuorum ut in numero 9. Versus Gloria et honore. Ad Magnificat. Antiphona Iste Sanctus. Oratio Deus qui beatum Narcissum. Deinde pro lommemorazione. Apostolorum. Antiphona Estote fortes. Versus Annunciauerunt. Oratio ut supra in vespas apostolorum. Benedicamus triumphatur per officiatores. In his vespas cantatur more solito per cantores ad duos choros per cantores. Ad completorium hymnus, ut in numero 9 cum organo, et similiter Nunc dimitis. Ad Matutinum omnia usque ad lectiones dicuntur de communi unius martyris ut de festo duplicis maioris. Hymnus in matutinis ut in numero 10. In primo nocturno lectiones proprie de libro Josue, qui habentur in quaternione propria Sancti Narcissi. Responsoria primi nocturni sunt propria, ut habentur in dicta quaternione Sancti Narcissi, et in officario. In secundo nocturno lectiones etiam proprie Versus Sanctissimus pater, et episcopus noster Narcissus. Responsoria secundi, et terty nocturni, dicuntur de 2° et 3°

*Fiunt stationes ad altare maius ut dictum est die 18 Marty.*⁸³

F. 281v

de secundo, et tertio nocturno unius martyris. In 3° nocturno, legitur homilia in evangelium, Nisi granum frumenti cadens in terram. Que incipit quid signat granum frumenti. Te Deum canitur cum organo. Ad laudes et per horas. Antiphona Qui me confessus fuerit, cum reliquis. Psalmus Dominus regnavit, cum reliquis. Capitulo Beatus vir, qui suffert tentationem Hymnus Martyr Dei, qui unicum, canitur cun organo, ut in numero 53. Versus Justus ut palma florebit. Ad Benedictus. Antiphona Venerabilis pontifex Narcissus. Oratio Deus qui beatum Narcissum. Benedicamus triumphatur per officiatores. Ad primam hymnus, ut in numero 53 et intonatur una cum psalmo Deus in nomine tuo salvum me fac per eosdem precentores in letrilio. Antiphona Qui me confessus fuerit dicitur in poste ab officiatoribus, cum capis et bordonis quo facto precentores in letrilio. Antiphona Qui me confessus fuerit dicitur in poste ab officiatoribus cum capis, et bordonis quo facto precentores, et officiatores, associati bidello, procedunt ad thesaurariam, et ibi exeunt se capis, donec fit finita

83. Nota al marge.

prima officiatores vero redeunt ad chorum ad dicendum Christe fili Deu viui. Finita prima fit classicum et dicitur. Missa matutinalis solemniter in choro, cum quatuor capis, et bordonis, hoc est a duobus precentoribus, et duobus officiatoribus ordinariis, vel ab alijs locum ipsorum, et dicitur per sacristam cum vel alium canonicum pro eo, qui una cum diacono, subdiacono et thesaurario etiam si sint beneficiati, parant se in thesauraria dum dicitur prima epistola dicitur per hebdomedarium epistole hebdomade proxime preterite. Evangelium vero per officiales canonice. Introitus, statuit et dominus, cum reliquis ut in missali. Pulsantur organa maiora. Kyrie dicuntur de pater. Gloria demique commendatur per precentorem cum tantum celebranti. Credo dominicalis. Prefatio communis, Sanctus, et Agnus dominicales. Ite missa est, de pater cuncta. In ista missa distribuitur per bursarium burse communis, alij vero distribuunt ad nonam. Dum dicitur missa pulsatur ad tertiam, propter processionem, que fit ad ecclesiam Sancti Felicis. Finita missa paruo intervallo transacto, pulsatur squilla chori per hebdomadarium, vel per pueros de ordine ipsius et incipitur tertia more solito. Hymnus intonatur a duobus precentoribus in letrilio, cum bordonis de Pau, et similiter. Legem pone. Hymnus ut in numero 53. Responsorium breve de communi et dicitur ab officiatoribus in letrilio in sono maiori. Benedicamus

F. 282r

Benedicamus dicitur a pueris indutis iam vestibus accolythorum. Postea dicitur sexta more solito. Dum dicitur tertia, et sexta administrator ferialis, dat operam mittendi ex thesauraria ad Sanctum Felicem paramenta, et alia pro sacerdote et ministris ad celebrandum missam necessaria. Postea fit processio ad Sanctum Felicem. Crux defertur per clavigerum vel alium beneficiatum pro eo, et in summitate scale incipitur a duobus precentoribus, cum bordonis maioribus de Pau nuncupatis triumphando. Responsorium Iste sanctus et cantando pergunt ad ecclesiam Sancti Felicis, et coram ianuis ecclesie, intonatur ab eisdem precentoribus. Antiphona Venerabilis Pontifex Narcissus que prosequitur donec sacerdos celebraturus missam peruenerit ad chorum, ubi ante letrilium dicat versus Gloria et honore. Postea Oratio Deus qui beatum Narcissum, cum conclusionem brevi per Christum dominum nostrum. Benedicamus domino plane, et statim una cum ministris, et thesaurario procedit ad sacristiam ad parandum se pro missa celebranda. Interim vero sit classicum, et si fuerit dies dominica fiunt asperges, non tamen processio bene tamen fit sermo ad orus ferialis. Postea incipitur missa que celebratur in altari ipsius Sancti Narcissi, et sunt in ea quatuor officiatores. Videlicet duo precentores, et duo ordinarij officiatores. Introitus Statuit ei dominus, cum reliquis ut in missali, et in officiaro. In ista missa cantatur ad duos choros a tota cantorum capella. In defectu autem cantorum Kyrie, Gloria, Sanctus, Agnus, et Ite missa est de Angelis. Credo maior. Celebrans vertit se ad offertorium. Finita missa precentores invitant dominus de capitulo ut se conferant ad videndum Sanctum Corpus Sancti Narcissi, et ita se

conferunt processionaliter. Predit crux postea beneficiati juniores, et reliqui per ordinem, ultimo domini de capitulo, et dominus episcopus et expectantur jurati. Deinde processio redit ad ecclesiam, et extra portam Sancti Felicis intonatur per precentores Responsorium. Sancta et Immaculata virginitas cum suo. Versus in sono maiori. in superiori grade scale sedis, ille qui missam celebrauit, stans in medio dicit Deus in adiutorum alta voce, pro nona. Hymnus canitur ut in numero 34 et sic canitur ad sextam. Ad nonam distribuitur per distributores capellaniarum et ferialis. In secundis vesperis. Antiphona Qui me confessus fuerit, cum reliquis de laudibus. Psalmus Dixit dominus

F. 282v

Dixit dominus, cum reliquis, loco ultimi dicitur Credidi. Capitulo Beatus vir qui suffert. Hymnus Deus tuorum militum. Versus Justus ut palma. Ad Magnificat. Antiphona. Qui vult venire post me. Oratio ut supra. Benedicamus triumphatur per alfullerios, et respondetur ab organo. Ad completorium ut in primo completorio.